

Utredning och bedömning av förföljelse på grund av kön avseende kvinnor

RS/069/2021

Fastställelsebeslut: RA/113/2021			Version 1.0
Beslutsdatum: 2021-04-28			
Gäller för: hela myndigheten			
Gäller från och med: 2021-04-28			
Datum för revidering	Version	Avsnitt som reviderats	Beslutsbeteckning
2021-07-20	2.0	5.10	RA/160/2021
ange datum	nummer	innehåll	XX/XXX/XXXX

Fakta om rättsliga ställningstaganden

Rättsliga ställningstaganden utgör Migrationsverkets uttalanden om hur en författning bör tolkas och är styrande för myndighetens medarbetare. De beslutas av chefen för rättsavdelningen.

Rättsliga ställningstaganden förs in i en särskild dokumentserie, RS-serie. Dokumentserien är gemensam för hela myndigheten. Beslut om fastställande, ändringar och upphävande av ett rättsligt ställningstagande förs in i beslutsdokumentserien för chefen för rättsavdelningen.

Innehållsförteckning

Fakta om rättsliga ställningstaganden.....	1
1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund.....	4
3. Avgränsning.....	4
4. Gällande rätt.....	5
5. Rättslig bedömning.....	5
5.1 Kön och tillhörigheten till en viss samhällsgrupp.....	5
5.2 Olika typer av förföljelse kopplat till kön.....	6
5.3 Kön i förhållande till andra flyktinggrunder.....	7
5.4 Sur place.....	8
5.5 Utredning.....	8
5.6 Bevisvärdering.....	9
5.7 Beviskrav.....	10
5.8 Myndighetsskydd.....	11
5.9 Internt flyktalternativ.....	12
5.10 Uteslutande (exklusion).....	12
Bilaga 1 till RS/069/2021.....	13
1. Metod för att utreda förföljelse på grund av kön.....	13
Bilaga 2 till RS/069/2021.....	16
1. Gällande rätt.....	16
1.1 Tillämpliga lagrum.....	16
1.2 Viktigare rättsfall.....	18

1. Sammanfattning

Detta rättsliga ställningstagande ska ge stöd för utredning och bedömning av den framåtsyftande risken för kvinnor som åberopar förföljelse på grund av kön.

Bedömningen görs lämpligen i följande steg:

1. Bedöm om den sökande har gjort sin tillhörighet till en samhällsgrupp som riskerar förföljelse på grund av kön sannolik. Grupptillhörigheten kan vara faktisk eller tillskriven. Sökandens tillhörighet till gruppen ska bevisvärderas i enlighet med metoden för prövning av tillförlitlighet- och trovärdighet.
2. Bedöm situationen för den gruppen i den sökandes hemland utifrån relevant och aktuell landinformation. Det bör fastställas om gruppen är utsatt för övergrepp som till sin natur och omfattning utgör skyddsgrundande förföljelse och om personerna i gruppen kan få ett effektivt skydd av myndigheter.
3. Bedöm om den sökande har gjort tidigare förföljelse eller skyddsgrundande behandling i hemlandet sannolik. Vid bedömningen ska sökandens uppgifter bevisvärderas enligt de vedertagna principerna för prövning av tillförlitlighet- och trovärdighet.
4. Gör en framåtsyftande bedömning av den sökandes personliga risk. Som i alla asylärenden ska en individuell prövning göras där frågan är om det gjorts sannolikt att den sökande känner välgrundad fruktan för att utsättas för förföljelse vid ett återvändande.
5. Om sökanden bedöms vara i behov av skydd på grund av tillhörighet till en grupp, som riskerar förföljelse på grund av kön, måste slutligen en bedömning göras av om det finns ett tillräckligt myndighetsskydd eller ett internflyktsalternativ.
6. Var uppmärksam på att förföljelse på grund av kön även kan ingå som moment i andra förföljelsegrunder varför det kan vara nödvändigt att pröva de åberopade asylskälen i förhållande till samtliga förföljelsegrunder.
7. Frågan om eventuellt uteslutande från att anses som flykting ska även beaktas.

2. Bakgrund

Migrationsverket fick 2015 i uppdrag av regeringen att ta fram en handlingsplan för hur vi ska få ett jämställdhetsperspektiv i vår kärnverksamhet. Uppdraget resulterade i ”Handlingsplan för jämställdhetsintegrering – Migrationsverket 2016 – 2018”. Myndighetens arbete med jämställdhet har sedermera styrts av ”Migrationsverkets handlingsplan för likvärdig behandling 2019-2020”.¹ Migrationsverket har genom en ändring i regleringsbrevet för 2020 fått ett förnyat uppdrag för 2021-2025 att fortsätta utveckla arbetet med jämställdhetsintegrering.

Uppdraget om jämställdhetsintegrering innebär bl.a. att vi ska motverka osakliga skillnader på grund av kön som rör asylsökande i handläggning, beslutsfattande och bemötande av kvinnor och män. Det innebär också att ett jämställdhetsperspektiv ska finnas i allt beslutsfattande och att beslut i verksamheten ska fattas utifrån en medvetenhet om konsekvenser av beslutet för kvinnor och män.

För att uppnå likvärdig prövning och för att säkerställa att prövningen håller hög rättslig kvalitet, behöver bl.a. det rättsliga stödet avseende utredning och bedömning av kvinnors asylskäl beakta dessa frågor.

3. Avgränsning

Genèvekonventionens flyktingdefinition är könsneutral men har historiskt sett tolkats ur ett manligt perspektiv med utgångspunkt i mäns erfarenhet av förföljelse. Kön lyftes fram som ett uttryckligt exempel på flyktinggrunden *särskild samhällsgrupp*. Detta skedde genom en ändring av flyktingdefinitionen i utlänningslagen (2005:716) år 2006. Enligt utlänningslagen kan både män och kvinnor utsättas för förföljelse på grund av kön.

Begreppet kön används i svensk lagstiftning för att beteckna inte bara biologiskt kön utan inbegriper även s.k. socialt kön eller kulturellt kön, dvs. även stereotypa föreställningar om hur män och kvinnor ska bete sig. Även transpersoner kan omfattas av begreppet kön om förföljelsen som riktas mot dem har sin grund i personernas förhållningssätt till könsidentiteten. Personer som har en könsöverskridande identitet eller riskerar förföljelse på grund av sitt könsuttryck och uppfattas avvika från den rådande normen i samhället, kan utgöra en särskild samhällsgrupp som omfattas av begreppet kön.²

¹ Se [Slutrapport](#) av handlingsplanen för likvärdig behandling 2019-2020, Dnr: 1.3.4-2021-396.

² Prop. 2005/06:6 s. 21-22.

Det här ställningstagandet belyser förföljelse på grund av kön med fokus på kvinnors asylskäl och ska ge stöd för utredning och bedömning av den framåtsyftande risken för kvinnor som åberopar skyddsskäl på grund av kön. Anledningen till denna avgränsning är att Migrationsverkets kvalitetsuppföljningar har påvisat att det finns ett särskilt behov av att lyfta fram kvinnor i asylprocessen.³ Med kvinnor avses här personer som själva identifierar sig som kvinnor och som riskerar förföljelse på grund av sitt kön. Transpersoner och intersexuella personer omfattas av ställningstagandet i den mån det är tillämpligt utifrån personens självidentifikation och asylberättelse. Rättsligt stöd för utredning och beslutsfattande för hbtqi-personer finns också i RS/015/2021.⁴

4. Gällande rätt

Se bilaga 2.

5. Rättslig bedömning

5.1 Kön och tillhörigheten till en viss samhällsgrupp

Enligt skyddsgrundsdirektivets definition är en samhällsgrupp en grupp där gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras, eller när medlemmarna har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas avsvära sig den. Gruppen ska också ha en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda än omgivningen. I direktivet anges också att könsrelaterade aspekter kan beaktas vid bedömningen av om en person ska anses tillhöra en särskild samhällsgrupp.⁵ UNHCR har i sina riktlinjer⁶ uttalat att en korrekt tolkning av begreppet tillhörighet till en viss samhällsgrupp inrymmer såväl kön som sexuell läggning och att kvinnor och homosexuella kan utgöra exempel på sådana samhällsgrupper som avses i konventionens flyktningbegrepp.

³ En kvalitetsuppföljning som genomfördes 2018 påvisade att efterlevnaden av den tidigare versionen av detta rättsliga ställningstagande (SR 026/2017 Rättsligt ställningstagande angående utredning och bedömning av förföljelse på grund av kön avseende kvinnor) var god och den övergripande bilden var att kvaliteten i asylprövningen var likvärdig för män och kvinnor; Nationell kvalitetsuppföljning med regionalt fokus, Asylärenden, Analysrapport 2018, Migrationsverket, 1.3.1-2018-58370

⁴ RS/015/2021, Rättsligt ställningstagande angående utredning och prövning av den framåtsyftande risken för personer som åberopar skyddsskäl på grund av sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller könsuttryck

⁵ Artikel 10.1 d

⁶ UNHCR Guidelines on International Protection "Membership of a particular social group" within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, p. 12

Kön kan ensamt eller i förening med andra kännetecken grunda tillhörighet till en viss samhällsgrupp. Det finns inte något krav på sammanhållning eller samröre mellan gruppmedlemmarna. Vidare saknas gruppens storlek betydelse. Alla som tillhör gruppen behöver inte heller löpa risk för förföljelse.⁷

I utredningen som föregick lagstiftningen om flyktingskap på grund av kön anges att bedömningen av förekomsten av en samhällsgrupp ska göras med utgångspunkt från den egenskap eller det kännetecken som är anledningen till att gruppens medlemmar förföljs.⁸ Oftast är det faktum att en person är av ett visst biologiskt kön inte det som definierar samhällsgruppen. Det tillkommer vanligtvis ytterligare en faktisk eller tillskriven egenskap som förenar människorna i gruppen. Exempelvis kan en flicka/kvinna tillhöra en viss klan som praktiserar könsstympning eller en familj där hedersmord tillämpas. Det är således en kombination av kvinnans kön och hennes tillhörighet till klanen eller familjen som kan utsätta henne för risker. Det blir således en bedömning i två steg. Ett exempel kan vara ”kvinnor från Iran som har haft en eller flera utomäktenskapliga sexuella förbindelser”, eller ”kvinnor från Afghanistan som saknar manligt nätverk”. Det kan även i dessa fall röra sig om en tillskriven grupp tillhörighet, till exempel en kvinna som inte haft några utomäktenskapliga förbindelser men som av samhället anses ha haft det.⁹

För att få flyktingstatus är det inte tillräckligt att vara kvinna i ett samhälle där förföljelse på grund av kön förekommer. Det krävs också att kvinnan lämnar en tillförlitlig berättelse om sitt skyddsbehov, att förföljelsen är tillräckligt allvarlig, att förföljelsen beror på hennes grupp tillhörighet samt att kvinnan inte kan få skydd i hemlandet från myndigheterna eller vid internflykt. Det finns ingen uttömmande lista på vad som utgör kvinnors asylskäl. Riskbedömningen ska göras med utgångspunkt i omständigheterna i det enskilda ärendet.¹⁰

Om asylskälen inte når upp till nivån för flyktingskap kan det ändå finnas grundad anledning att anta att en kvinna vid ett återvändande till hemlandet skulle löpa risk att straffas med döden eller att utsättas för kroppsstraff, tortyr eller annan omänsklig eller förnedrande behandling enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen. En kvinna kan också löpa risk för social utstötning vid hemkomst varför det kan föreligga synnerligen ömmande omständigheter enligt 5 kap. 6 § samma lag.

5.2 Olika typer av förföljelse kopplat till kön

Det finns två olika typer av förföljelse med koppling till kön, dels *könsspecifik förföljelse* som innebär att förföljelsemetoden är könsspecifik (val av förföljelsemetod beror på den drabbades biologiska kön och tar sig olika uttryck för män och kvinnor), dels *könsrelaterad förföljelse* som avser grunden för förföljelse (en kvinna förföljs därför att hon är kvinna).

Som exempel på könsspecifik förföljelse som drabbar kvinnor är vaginal våldtäkt, könsstympning eller tvångsmässigt utförd abort.

⁷ Prop. 2005/06:6 s. 25

⁸ SOU2004:31, Flyktingskap och könsrelaterad förföljelse, s. 122

⁹ SOU 2004:31, Flyktingskap och könsrelaterad förföljelse s. 13 och 119 -124

¹⁰ Prop. 1988/89:86 s. 154

Exempel på könsrelaterad förföljelse är stränga straff som drabbar kvinnor som bryter mot sociala sedvänjor i samhället.

Det är viktigt att skilja på grunden till förföljelsen och själva förföljelsen. Begreppen är inte beroende av varandra och har heller ingen nödvändig koppling till varandra. Tvärtom kan de förekomma fristående från varandra:

”Det förhållandet att en asylsökande riskerar könsspecifik förföljelse, t.ex. sexuella övergrepp, innebär inte nödvändigtvis att han eller hon löper risk för könsrelaterad förföljelse. Motsatsvis gäller att en person kan riskera könsrelaterad förföljelse även om förföljelsemetoden inte är könsspecifik.”¹¹

Det finns företeelser, såsom könsstympning, som omfattas av båda begreppen. Ingreppet drabbar kvinnor och är per definition könsspecifik. Grunden till förföljelsen är dock könsrelaterad dvs. ett sätt att passa in i de normer i samhället som definierar vad som är en ”riktig kvinna”.

Könsrelaterad förföljelse kan definieras genom att den har sin orsak i rådande föreställningar om kön, i likhet med könsroller eller könsdiskriminering. Exempelvis kräver de sociala eller religiösa normerna i vissa länder att en kvinna bär slöja. Om hon inte gör det kan hon bli bestraffad med exempelvis piskning. Själva bestraffningen är inte könsspecifik, men orsaken till bestraffningen är hennes kön (män bestraffas inte om de inte bär slöja). En våldtäkt kan t.ex. förutom kön ha sin grund i kvinnans etnicitet, nationalitet, religion eller politiska åskådning. Flera förföljelsegrunder kan alltså vara tillämpliga samtidigt. Våldtäkt kan också förekomma som tortyrmetod, både mot män och kvinnor, och är då inte en könsspecifik förföljelsemetod.¹²

5.3 Kön i förhållande till andra flyktinggrunder

Förföljelse på grund av kön kan inrymmas under samtliga grunder för förföljelse i flyktingbestämmelsen. Orsakssambandet i flyktingdefinitionen är uppfyllt om någon av förföljelsegrunderna är en bidragande orsak till förföljelsen. Flera förföljelsegrunder kan finnas samtidigt. Exempelvis kan förföljelsegrunderna religion och politisk åskådning överlappa varandra och även vara relaterade till kön. Det förhållandet att en kvinna bryter mot religiösa föreskrifter eller sociala normer i ett land kan uppfattas som att hon är oppositionell eller som ett bevis på att hon har en oacceptabel religiös åskådning. Förföljelsegrunderna är likvärdiga i förhållande till varandra. Det kan därför vara nödvändigt att pröva de åberopade asylskälen i förhållande till samtliga förföljelsegrunder för att hitta den mest relevanta grunden. Detta får dock inte utesluta en helhetsbedömning.¹³

¹¹ SOU 2004:31, Flyktingskap och könsrelaterad förföljelse, s. 13

¹² Prop. 2005/06:6 s. 22-23

¹³ Prop. 2005/06:6 s. 23 och 27

5.4 Sur place

Asylskäl kan även uppstå utanför hemlandet. Vanliga skäl för flyktingskap sur place är att det har skett genomgripande politiska förändringar i landet personen kommer ifrån eller att personen har deltagit i demonstrationer mot hemlandets regering. Kvinnors asylskäl som uppkommit i asyllandet kan se annorlunda ut än de klassiska asylskälen sur place. Exempelvis kan en kvinna som har skilt sig utanför hemlandet eller fått ett utomäktenskapligt barn eller lever på ett sätt som utmanar normen i hemlandet, riskera åtgärder som kan nå upp till förföljelse vid ett återvändande. Det kan också vara så att kvinnan först när hon befunnit sig utanför hemlandet en tid ändrar sin politiska uppfattning kring könsdiskriminerade lagar och könsroller eller på annat sätt utmanar normerna i hemlandet. Detta kan då leda till bestraffning vid ett återvändande.¹⁴

5.5 Utredning

För att säkerställa att utredningen sker efter ärendets beskaffenhet och för att fullfölja vår utredningsskyldighet är det av vikt att som utredare ha kunskap om kvinnans livsvillkor och sociala/politiska position i samhället för att kunna ställa relevanta frågor. Detta innebär att vi behöver vara inlästa på landinformation och att det finns aktuell landinformation om gruppens livsvillkor. Vid inläsning av landinformationen är det också viktigt att kvinnor inte betraktas som en homogen grupp. Det finns stora skillnader mellan kvinnors erfarenheter av förföljelse och möjligheter att undvika ytterligare förföljelse. Den enskilda kvinnans situation kan t.ex. bero på hennes etnicitet, nationalitet, klasstillhörighet, äktenskapliga status och utbildning. Det är därför viktigt att det görs en helhetsbedömning av alla relevanta omständigheter i ärendet.

Det är angeläget att utredaren noga informerar kvinnan om hennes ansvar att berätta om sina asylskäl. Det som kvinnor från andra delar av världen uppfattar som normalt i sina länder och som hör till deras vardag, kan vara grund för flyktingskap. För att Migrationsverket ska kunna uppfylla sin utredningsskyldighet behöver utredaren få sökanden att förstå vad som krävs samt skapa förutsättningar för sökanden att lämna alla relevanta uppgifter, till exempel utifrån myndighetens kunskap om kvinnor i sökandens hemland och vad som kan utgöra asylskäl. Utredningsmetoden ska syfta till att skapa bästa möjliga förutsättningar för sökanden att lämna relevant information och uppfylla sin bevisbörda.¹⁵ För att kvinnan senare under utredningen ska kunna lämna en detaljerad och fri berättelse bör utredaren försäkra sig om att hon har förstått den information som lämnats.

Kvinnor som i hemlandet eller under resan till Sverige utsatts för sexuellt våld, människohandel, förlust av ett barn m.m. kan vara traumatiserade vid utredningstillfället. Ett sådant trauma kan påverka minnet och leda till koncentrationssvårigheter. Vid utredning är det i dessa situationer ofta nödvändigt att ge kvinnan extra mycket tid för att tala om sina problem.¹⁶

¹⁴ Maria Bexelius, *Asylrätt, kön och politik*, s. 109-111

¹⁵ Jfr [Handbok](#) för processområde asyl.

¹⁶ Se preambel 32, Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/32/EU av den 26 juni 2013 om gemensamma förfaranden för att bevilja och återkalla internationellt skydd (omarbetning).

Precis som i alla andra ärenden är det i utredning av kvinnors asylskäl väsentligt att ge sökanden tillfälle att bemöta uppgifter som är vaga, oklara och motstridiga samt uppgifter som strider mot landinformation. Detta sker i första hand genom att handläggaren ställer kompletterande frågor för att klargöra om sökanden förstått frågan och om tolken översatt korrekt. Vid vaga uppgifter måste följd- och fördjupningsfrågor ställas.

Eftersom en del kvinnor, som är offer för t.ex. människohandel eller våld i hemmet, kan uppleva hot från make/människosmugglare/släktingar även i Sverige, kan det i vissa fall vara viktigt att förklara sekretessreglerna en extra gång under utredningen. Exempelvis vid våld i hemmet när maken är medsökande kan det vara befogat att förordna olika biträden till makarna.

I bilaga 1 till detta dokument presenteras en utredningsmetod som kan vara till hjälp vid utredning av förföljelse på grund av kön.

5.6 Bevisvärdering

Bevisvärderingen ska alltid ske genom en tydlig och noggrann bedömning av tillförlitligheten av den lämnade berättelsen och trovärdigheten hos den sökande. Bevisvärderingen ska vara tydlig, noggrann och individualiserad.

Vid bevisvärdering av en asylsökande kvinnas identitet och hemvist är det viktigt att i landinformationen kontrollera om det i kvinnans hemland finns begränsningar för kvinnors möjlighet att få ut identitetshandlingar, resehandlingar och utresetillstånd. Begränsningar i form av att det krävs en manlig företrädare (fader/make/bror) är inte helt ovanliga och kan medföra att kvinnan har haft svårt att lämna landet legalt eller att klarlägga sin identitet. Om sökandens muntliga berättelse inte gör hennes ursprung och hemvist sannolik kan kunskapskontroll och språkanalys vara ett medel som stödjer hennes berättelse.¹⁷

Vid bevisvärdering av kvinnors politiska aktivitet är det väsentligt att beakta att denna kan ta annan form än mäns politiska aktivitet och att aktiviteten ifråga, även av kvinnan själv, kan uppfattas som mindre betydelsefull (t.ex. att förse oppositionella med mat och husrum, leverera meddelanden m.m.). Kvinnors politiska aktivitet i patriarkala samhällen kan vara att motsätta sig diskriminerande lagar och normer. I dessa samhällen kan kvinnor som exempelvis kör bil, bor ensamma, bär läppstift eller vägrar bära slöja uppfattas som politiskt radikala på samma sätt som kvinnor som engagerar sig för mänskliga rättigheter, kvinnors rättigheter, mot könsstympning och tvångsäktenskap m.m. Att anmäla sin make för sexuellt våld eller våld i hemmet och att motsätta sig tvångsgifte kan också i vissa länder uppfattas som ett politiskt ställningstagande. Det förekommer att asylsökande kvinnor uppfattar sig som politiskt aktiva men har svårt att förklara hur deras aktivitet yttrat sig. Vid bevisvärdering bör kvinnors berättelse om politisk aktivitet därför värderas med stöd av landinformation om samhället.

¹⁷ Se RS/029/2021 Rättsligt ställningstagande angående utredning och prövning av identitet och medborgarskap samt hemvist och vanlig vistelseort i asylärenden

I många kulturer anses skulden för våldtäkt och andra sexuella övergrepp ligga på kvinnan, som inte skyddat sin oskuld eller sexuella integritet. Detta kan medföra att kvinnor har svårt att berätta om dessa övergrepp på grund av skam, ångest och skuldkänslor. Vid bevisvärdering är det därför nödvändigt att ta hänsyn till att kvinnan kan ha haft svårt att lämna en detaljerad berättelse.

Skulle kvinnan åberopa könsrelaterad förföljelse först efter flera utredningar eller i ett sent skede av asylprocessen, kan hon bedömas ha giltig ursäkt om orsaken kan relateras till hennes kulturella bakgrund, tidigare traumatisering eller utsatthet eller annan orsak som kan påverka möjligheten för kvinnan att lämna en detaljerad berättelse.

Det är inte ovanligt att kvinnors asylskäl samverkar så att hon på kumulativa (adderande) grunder vid en framåtsyftande bedömning riskerar att hamna i en svår situation vid ett återvändande.¹⁸ Skyddsskäl måste dock hållas åtskilda från andra grunder för uppehållstillstånd.¹⁹ Vid bevisvärderingen är det därför väsentligt att utreda tillförlitligheten även av omständigheter som ensamt inte kan leda till ett skyddsbehov och göra en sammantagen bedömning av hennes situation vid ett återvändande.

5.7 Beviskrav

Begreppen förföljelse och grunderna för förföljelse bör tolkas med stöd av internationella rättsprinciper,²⁰ förarbeten och praxis. Tidigare förföljelse eller hot om sådan är en allvarlig indikation på att sökandens fruktan för förföljelse är välgrundad, om det inte finns goda skäl till att anta att förföljelsen inte kommer att upprepas.²¹ Det är omständigheterna vid tidpunkten för prövningen som ska ligga till grund för bedömningen och bedömningen ska vara framåtsyftande.²² Detta innebär att även om en person har utsatts för allvarliga övergrepp för många år sedan, ska skyddsbehovet prövas med utgångspunkt i landinformation avseende den situation som råder idag.

För att en asylsökande ska anses som flykting krävs att individen har en ”välgrundad fruktan” för förföljelse. För att den subjektiva fruktan ska godtas måste den ha fog för sig – den måste vara välgrundad. Det är alltså kvinnan som ska göra sannolikt att hon på grund av sina individuella omständigheter riskerar förföljelse vid ett återvändande till hemlandet. För att enskilda omständigheter ska nå upp till förföljelse ska de nå upp till en viss grad av allvarlighet.²³

Att förföljelse redan har ägt rum är inget krav men det ska finnas en verklig risk för att förföljelse kommer att ske vid ett återvändande.

¹⁸ Se Europadomstolens dom den 20 juli 2010 i målet N. mot Sverige, nr 23505/09.

¹⁹ Se MIG 2007:33 I och II.

²⁰ Prop. 2009/10:31, s. 102 och 105

²¹ Skyddsgrundsdirektivet artikel 4.4

²² Se bl.a. MIG 2007:16 och MIG 2013:15

²³ Prop. 1988/89:86 s. 154, Skyddsgrundsdirektivet artikel 9.1 a

Vid prövningen av risken för förföljelse, som innefattar företeelser som är accepterade i sökandens hemland, t.ex. arrangerade äktenskap/tvångsäktenskap eller könsstympning, är det nödvändigt att göra en noggrann utredning av om företeelsen redan ägt rum och vilken förföljelse/skada som då uppstod. Om företeelsen inte har ägt rum ska risken för att personen utsätts för företeelsen vara konkret – det är inte tillräckligt att risken är vag och diffus.

Den som på ett trovärdigt sätt lämnar en detaljerad och i övrigt tillförlitlig berättelse som indikerar risk för förföljelse har rätt att få tvivelsmålets fördel för de uppgifter som hon inte kan bevisa.

5.8 Myndighetsskydd

Man bör uppmärksamma att asylskäl som kvinnor åberopar ibland felaktigt kan falla in under kategorin hot från enskilda. Reglerna om myndighetsskydd är därför ofta tillämpliga och därmed särskilt viktiga när kvinnors asylskäl prövas. Det är den asylsökande som ska göra sannolikt att det inte finns myndighetsskydd. Utredningsskyldigheten är dock delad mellan den asylsökande och Migrationsverket.

Att myndighetsskyddet i ett land måste bedömas vid hot från enskilda framgår både av utlänningslagen och av EU:s skyddsgrundsdirektiv.²⁴ Bedömningen ska baseras på exakt och aktuell landinformation som ska inhämtas från relevanta källor. Även om det generellt kan finnas myndighetsskydd får man vara uppmärksam på att kvinnor på grund av sin underordnade ställning i många samhällen, ofta kan ha svårare att få sådant skydd. En individuell bedömning måste dock göras i varje ärende baserad på relevant landinformation. Om landinformation stödjer den sökandes uppgifter om att kvinnor har svårt att anmäla vissa typer av övergrepp bör den sökandes uppgifter om detta godtas. Om kvinnan har lämnat en detaljerad och i övrigt tillförlitlig berättelse, kan hennes uppgifter godtas, även om det saknas landinformation om tillgången till myndighetsskydd, eftersom hon har rätt att få tvivelsmålets fördel för de uppgifter som hon inte kan bevisa.

Enbart frånvaro av lagstiftning om diskriminering av kvinnors sociala ställning i ett land är inte tillräckligt för att konstatera att myndighetsskydd för kvinnor inte finns. En bedömning måste göras av om de rättsvårdande myndigheterna (polis, domstolar etc.) har vilja och förmåga att ingripa mot brott mot kvinnor. Förföljelse från enskilda kan anses utgöra skäl för asyl endast om landets myndigheter inte kan antas erbjuda trygghet mot skyddsgrundande behandling. Detta kan inte tolkas så att de rättsvårdande myndigheterna i ursprungslandet måste vara kapabla att erbjuda den sökande ett fullständigt skydd mot alla tänkbara brottsliga övergrepp. Detta är troligen inte möjligt i något samhällssystem. Det är avsaknaden av ett tillräckligt myndighetsskydd i det enskilda fallet som är avgörande.

²⁴ 4 kap 1-2 §§ utlänningslagen och skyddsgrundsdirektivet artikel 7, särskilt då p.2

Det finns begränsad vägledning i praxis och i doktrin beträffande vad som mer precist utgör ett godtagbart myndighetsskydd, dvs. ifråga om på vilken nivå myndigheternas skydd ska ligga för att vara godtagbart.

Migrationsöverdomstolen har i domar som behandlar myndighetsskydd använt sig av olika begrepp, främst; *godtagbart*, *adekvat*, *tillräckligt* och *effektivt*. Innebörden kan emellertid oavsett ordval antas vara densamma.

Ett godtagbart myndighetsskydd bör innehålla en juridisk process som med nödvändiga rättssäkerhetsgarantier medger att en polisanmälan om brott kan leda fram till en fällande dom. Begreppet får dock inte tolkas så att alla anmälningar om brott i samtliga fall – dvs. även i de fall där bevisning saknas eller gärningsmännen är okända – ska leda fram till en fällande dom.²⁵

I de fall där en kvinna utsatts för förföljelse av enskilda och vi funnit att det inte finns en omedelbar koppling mellan förföljelsen och någon av flyktinggrunderna, kan den sökande ändå komma att beviljas flyktingstatus om skälet till att myndigheterna inte skyddar henne är hennes kön. Kopplingen mellan förföljelsen och hennes tillhörighet till samhällsgruppen är statens diskriminerande syn på kvinnan.²⁶

5.9 Internt flyktalternativ

Migrationsverket har bevisbördan för att ett internt flyktalternativ föreligger och det ankommer främst på Migrationsverket att identifiera det område i hemlandet som skulle kunna utgöra ett internt flyktalternativ i det enskilda asylärendet (MIG 2009:4).

För bedömning av om det finns ett internt flyktalternativ har det i förarbetena framhållits att särskilt kvinnors möjlighet till försörjning måste beaktas med försiktighet. I vissa länder är kvinnor som familjeförsörjare mer utsatta än män.²⁷

När det gäller de skäl som kvinnor ofta åberopar måste brist på manligt nätverk och övriga sociala problem särskilt uppmärksammas vid bedömning av om en kvinna rimligen kan förväntas kunna bosätta sig på internflyktsorten.

5.10 Uteslutande (exklusion)

Även kvinnor kan delta i krig eller ha anknytning till militär, säkerhetstjänst eller grupper som kämpar mot regimen. Kvinnor kan alltså på ett eller annat sätt ha haft en position som medfört att de varit delaktiga i övergrepp. Vid sådana indikationer ska dessa omständigheter medföra en fördjupad utredning kring sökandens bakgrund och aktiviteter. Det kan därmed i ett enskilt ärende finnas en risk för att kvinnan har gjort sig skyldig till sådana handlingar som föranleder att hon ska uteslutas från att anses som flykting eller alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 b-c §§ utlänningslagen.

²⁵ Se vidare RS/068/2021 Rättsligt ställningstagande Ett effektivt myndighetsskydd

²⁶ SOU 2004:31, Flyktingskap och könsrelaterad förföljelse, s. 126-127

²⁷ Prop. 2005/06:6 s. 28

Bilaga 1 till RS/069/2021

1. Metod för att utreda förföljelse på grund av kön²⁸

Denna metod lämpar sig i första hand för utredning av ärenden där kvinnan kan komma att riskera att utsättas för förföljelse i hemlandet på grund av att hon brutit mot familjens eller samhällets normer eller vägrat anpassa sig till en viss ”uppförandekodex”.

Inledningsvis ska den sökande få möjlighet att göra sin grupptillhörighet sannolik. Om kvinnan har en egenskap eller ett beteende som strider mot de normer som är uppställda för hur kvinnor förväntas vara eller agera i den kulturen, kan hon tillhöra en samhällsgrupp (kvinnor i X land som bryter mot norm Y eller Z) som riskerar förföljelse, vilket är det du ska utreda. Du bör därför börja med att kartlägga och förstå den kulturella kontext och normsystem som kvinnan levt i och därefter utreda hur sökanden själv passar in i de förväntningar som finns på kvinnor i hemlandet. Ju fler marginaliserade grupper kvinnan tillhör desto mer utsatt och maktlös riskerar hon att vara. Utredaren bör, så långt det är möjligt, sträva efter att ställa öppna frågor.

- Är hon ung? Barn och ungdomars perspektiv glöms bort i många samhällen. Är hon från landet, fattig, funktionsnedsatt eller saknar hon utbildning i ett land där rikedom, storstad och hälsa är normer som råder och som ger makt och inflytande i samhället? Är hon homo- eller bisexuell eller transperson i ett samhälle där heterosexualitet och cis-personer²⁹ är norm?
- Vad förväntas av en kvinna i sökandens samhälle? Hur ser man på utbildning och arbete för kvinnor? Ses giftermål, barnafödande och hushållsarbete i familjesfären som kvinnors huvudsakliga uppgifter i livet? Förekommer tvångsäktenskap och hedersrelaterat våld i samhället? Är könsstympning norm? Hur ser man på våld mot kvinnor? Straffas våld mot kvinnor av rättssystemet eller ses det som en familjeangelägenhet?

Nästa steg är att utröna om sökanden bryter mot några av de normer som råder för kvinnor i det samhälle hon kommer ifrån, om hon uppfattas eller uppfattar sig själv som annorlunda och om hon och andra som henne är stigmatiserade i hemlandet.

²⁸ Metoden bygger på den så kallade DSSH-metoden (Difference, Stigma, Shame and Harm) som lärs ut i EU:s medlemsstaters gemensamma utbildningsmodul ”ETC Gender, gender identity and sexual orientation”, som även ges i Sverige

²⁹ En cisperson är någon vars biologiska kön överensstämmer med deras juridiska, sociala och upplevda kön. Cis-person är motsatsen till en transperson.

Kom ihåg att det också kan vara så att samhället tror att sökanden brutit mot normerna trots att så inte är fallet.

- Kan kvinnan beskriva kulturen, kvinnors situation och samhällslivet i hemlandet? Hur ställer hon sig själv till dem?
- Vilka förväntningar fanns på kvinnan personligen och vad ville hon själv? Hur såg det ut i just hennes familj?
- Ville hon bryta mot normen eller avvek hon från normerna genom att bara vara den hon är? På vilket sätt tog det sig uttryck? Om hon inte avvikit från normerna, fanns det en föreställning i familjen eller samhället om att hon hade gjort det? Varför?
- Under vilka omständigheter insåg hon att det fanns ett glapp mellan det som förväntades av henne och hennes egen vilja eller handlingar? Hur gick hennes funderingar, tankar och känslor då?
- Vad fick det här glappet för konsekvenser för henne? Känner hon till konsekvenserna för någon annan som avvikit från eller velat avvika från normerna?
- Hur har hennes familj reagerat på den person som hon är, hennes tankar, hennes vilja och hennes handlande? Hur reagerade resten av omgivningen? När hennes familj och omgivning reagerade som de gjorde, hur kände hon då? Vad tänkte hon att de ansåg om henne? Hur kändes det? Varför reagerade de som de gjorde? Hur vet hon det? Vad sades vid tillfället?
- Hur gick hennes tankar kring hennes egen framtid i det läget? Hur kommer det sig att tankarna gick så?
- Har hon haft kontakt med föräldrar, syskon, släktingar, vänner eller bekanta sedan hon lämnade landet?

För att utröna om den identifierade samhällsgruppen riskerar förföljelse kan vi slutligen titta på om sökandens känslor, tankar och beteende generellt resulterar i någon slags sanktion, bestraffning eller förföljelse i samhället och om en bidragande orsak då brukar vara grupptillhörigheten.

- Vilka erfarenheter har hon själv av bestraffning och förföljelse? Vad vet hon om andras erfarenheter? Hur vet hon detta?
- Vad utsattes hon för? Vem utsatte henne för det? Hur vet hon att det var dessa personer som utsatte henne? Varför utsattes hon? Hur vet hon varför hon utsattes? Vad sade de som utsatte henne?

Några frågor som kan syfta både till att kartlägga grupptillhörigheten ytterligare och sambandet mellan denna och risken för framtida förföljelse är:

- Vad tror hon skulle hända henne om hon åkte tillbaka?

- Vilka skulle utsätta henne? Hur vet hon att de skulle göra det? Varför skulle de utsätta henne för detta? Hur vet hon varför de skulle utsätta henne för det?

Det slutliga steget är att utreda tillgången till myndighetsskydd och möjligheten till internflykt.

- Skulle kvinnan kunna få skydd av myndigheterna? Varför inte? Hur vet hon det? Hur har det sett ut för andra kvinnor? Hur vet hon det? Grundar sig bristen på skydd i en diskriminerande inställning till kvinnor (i så fall kan själva bristen på skydd vara könsrelaterad och generera flyktingstatus)? Kan kvinnor resa till och etablera sig på andra platser än hemorten? Hur ser samhället på kvinnor som gör det?

Kom ihåg att ju fler normer en person bryter mot, ju fler marginaliserade grupper en person tillhör, desto mindre makt och inflytande kommer den personen att ha över den egna situationen men också i samhället i stort. Detta påverkar inte bara sökandens utsatthet utan också tillgången till skydd i hemlandet. Slutligen ska uteslutande utredas.

Bilaga 2 till RS/069/2021

1. Gällande rätt

1.1 Tillämpliga lagrum

Utlänningslagen

Enligt 4 kap 1 § utlänningslagen (2005:716) avses med flykting i denna lag en utlänning som

- befinner sig utanför det land som utlänningen är medborgare i, därför att han eller hon känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av ras, nationalitet, religiös eller politisk uppfattning eller på grund av kön, sexuell läggning eller annan tillhörighet till en viss samhällsgrupp, och
- inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, begagna sig av detta lands skydd.

Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter som är ansvariga för att utlänningen riskerar att utsättas för förföljelse eller om dessa inte kan antas erbjuda trygghet mot förföljelse från enskilda.

Som flykting ska även anses en utlänning som är statslös och som

- av samma skäl som anges i första stycket befinner sig utanför det land där han eller hon tidigare har haft sin vanliga vistelseort, och
- inte kan, eller på grund av sin fruktan inte vill, återvända dit.

Skyddsgrundsdirektivet³⁰

Artikel 9.2 f

Förföljelse enligt punkt 1 (artikel A i Genèvekonventionen) kan bl.a. ta sig uttryck i könsspecifika handlingar.

³⁰ Europaparlamentet och rådets direktiv 2011/95/EU av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehållet i det beviljade skyddet (skyddsgrundsdirektivet)

Artikel 10.1 d

EU:s medlemsstater ska vid bedömningen av skälen till förföljelse bl.a. ta hänsyn till att en grupp ska anses utgöra en särskild samhällsgrupp, särskilt när gruppens medlemmar har en gemensam väsentlig egenskap eller en gemensam bakgrund som inte kan ändras, eller består av personer som har en gemensam egenskap eller övertygelse som är så grundläggande för identiteten eller samvetet att de inte får tvingas att avsvära sig den, och gruppen har en särskild identitet i det berörda landet eftersom den uppfattas som annorlunda än omgivningen. Vid bedömningen av om en person ska anses tillhöra en viss samhällsgrupp eller när ett karakteristiskt drag hos en sådan grupp ska fastställas ska vederbörlig hänsyn tas till könsrelaterade aspekter, inbegripet könsidentitet.

Artikel 7

1. Skydd mot förföljelse eller allvarlig skada kan endast ges av

a) staten, eller

b) parter eller organisationer, inklusive internationella organisationer, som kontrollerar staten eller en betydande del av statens territorium,

förutsatt att dessa är villiga och kapabla att erbjuda skydd i enlighet med punkt 2.

2. Skydd mot förföljelse eller allvarlig skada måste vara verksamt och inte av en tillfällig natur. Ett sådant skydd ges normalt när aktörerna enligt punkt 1 a och b vidtar rimliga åtgärder för att förhindra att en person förföljs eller lider allvarlig skada, bl.a. genom att ombesörja att det finns ett effektivt rättssystem för avslöjande, åtal och bestraffning av handlingar som innebär förföljelse eller allvarlig skada, och när sökanden har tillgång till detta skydd.

Artikel 8

1. Medlemsstaterna får som ett led i bedömningen av en ansökan om internationellt skydd besluta att en sökande inte är i behov av internationellt skydd om han eller hon i en del av ursprungslandet

a) inte känner någon välgrundad fruktan för förföljelse eller löper någon verklig risk för att lida allvarlig skada, eller

b) har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada enligt definitionen i artikel 7,

och han eller hon på ett säkert och lagligt sätt kan resa till och beviljas rätt till inresa i den delen av landet och rimligen kan förväntas bosätta sig där.

2. Vid prövning av om en sökande känner en välgrundad fruktan för förföljelse eller löper en verklig risk för att lida allvarlig skada, eller har tillgång till skydd mot förföljelse eller allvarlig skada i en del av ursprungslandet i enlighet med punkt 1, ska medlemsstaterna, när de fattar beslut om ansökan, beakta de allmänna omständigheter som råder i den delen av landet och sökandens personliga förhållanden i enlighet med artikel 4.

För detta ändamål ska medlemsstaterna se till att exakt och aktuell information inhämtas från relevanta källor, såsom FN:s flyktingkommissariat och Europeiska stödkontoret för asylfrågor

1.2 Viktigare rättsfall

Könsstämpning

Europadomstolens dom den 7 juni 2016 i målet R.B.A.B. m.fl. mot Nederländerna, nr 7211/06.

Frågan om en flicka eller ung kvinna kommer att könsstämpas i Sudan beror främst på hennes föräldrars val. Europadomstolen drar slutsatsen att frågan om en flicka eller ung kvinna kommer att könsstämpas i Sudan främst beror på hennes föräldrars val, samt fastställer att föräldrar som motsätter sig könsstämpning kan förhindra att deras döttrar utsätts för detta mot sin vilja.

MIG 2012:12

Migrationsöverdomstolen bedömer att tre systrar är flyktingar eftersom de bedömts känna en välgrundad fruktan för att utsättas för könsstämpning vid ett återvändande till Somalia.

Sexuellt våld

Migrationsöverdomstolens avgörande den 21 juni 2012, mål nr UM 10483-10 och 10509-10

Bakgrunden till Migrationsöverdomstolens prövning är två beslut från CAT-kommittén (se: Lifos nr. 23085 och 25509) och en dom från Europadomstolen (se: Lifos nr. 21494). CAT-kommittén fann i sina beslut att den höga risken att utsättas för sexuellt våld gjorde det omöjligt att identifiera särskilda områden i DRK som kunde anses säkra för kvinnor. CAT-kommittén drog därför slutsatsen att det inte finns någon plats i DRK där kvinnorna inte riskerade att utsättas för tortyr. Europadomstolen kommer till motsatt bedömning och finner efter en individuell prövning att det finns områden i landet dit en medborgare i DRK kan skickas tillbaka utan att det strider mot Europakonventionen. Frågan som var föremål för prövning i Migrationsöverdomstolen var således om alla kvinnor är skyddsbehövande gentemot DRK eller om det ska göras en individuell bedömning varvid hemvisten har betydelse. Migrationsöverdomstolen gör bedömningen att det finns områden dit en kongolesisk medborgare kan återsändas, så även en kongolesisk kvinna, utan att det strider mot vare sig utlänningslagen eller Sveriges internationella åtaganden.

Trafficking

UK Upper Tribunal: TD and AD CG [2016] UKUT 00092 (IAC)

Det finns ingen typisk profil av kvinnor från Albanien som utsatts för trafficking. De kan komma från alla delar av landet och från olika social bakgrund. Eftersom det albanska samhället är uppbyggt kring en hederskultur får dessa kvinnor svårt att integreras i sin hemort och även svårt att flytta till annan ort i landet. De som har barn, födda utanför äktenskapet, är mer utsatta. I vissa fall kan kvinnans familj tvinga henne att lämna bort barnet. Vissa kvinnor luras lämna Albanien för löften om äktenskap eller arbete. Andra kan ha haft kännedom om att de ska vara prostituerade i utlandet. Även om dessa inte kan sägas ha lämnat Albanien mot deras vilja så kan de bedömas vara utsatta för trafficking om de stått under kontroll av människohandlarna och därmed fått sin frihet begränsad. Under de senaste åren har albanska myndigheter vidtagit åtgärder för att stödja dessa kvinnor. Lagstiftningen har vidgats, det finns en nationell klagomekanism, en anti-trafficking co-ordinator och extra träningsprogram för statliga tjänstemän. Det finns även ett återintegreringsprogram för offren, särskilda skyddade boenden.

Trots detta kommer en återvändande kvinna att utsättas för många utmaningar; t.ex. stigmatisering, isolation, ekonomisk osäkerhet, psykisk osäkerhet, rädsla av att bli hittad av familjen eller människohandlarna. Hur svår situationen blir för en enskild individ måste prövas genom en bedömning av samtliga omständigheter. Risk för ny trafficking är en realitet som kräver prövning av vilka faktorer som initierade den ursprungliga traffickingen, hennes personliga omständigheter, bakgrund, ålder m.m.

Det som är viktigt att utreda är bl.a.

- 1) Social status och familjens ekonomiska status
- 2) Utbildningsbakgrund
- 3) Fysisk och psykisk hälsa
- 4) Om sökande har ett utomäktenskapligt barn
- 5) Hemvist – stad eller landsbygd
- 6) Ålder
- 7) Tillgängligt nätverk.

Social utsatthet som skyddsbehov

Europadomstolens dom den 20 juli 2010 i målet N. mot Sverige, nr 23505/09

En utvisning av en kvinna, som i Sverige har försökt skilja sig från sin make, till Afghanistan där hon nu saknar socialt nätverk skulle på kumulativa grunder innebära en kränkning av artikel 3. Vid en sammantagen bedömning anser Europadomstolen att det finns grundad anledning att tro att N om hon sänds tillbaka till Afghanistan skulle utsättas för olika kumulativa risker för behandling i strid med artikel 3 – från maken, hans familj, hennes egen familj och det afghanska samhället. En verkställighet av utvisningen skulle därmed stå i strid med artikel 3.

MIG 2010:6

Av den landinformation som tillförts målet framgår att Montenegro är ett starkt patriarkaliskt samhälle där våld mot kvinnor i hemmet i form av misshandel och våldtäkt är vanligt förekommande. Brotten anmäls emellertid sällan på grund av bristande förtroende för rättsväsendet och en samhällstradition som stigmatiserar våldtäktsoffer. Det framgår vidare att polisens arbete för att skydda kvinnor präglas av fördomar angående kvinnans ställning. Det är emellertid utrett i målet att myndigheterna i Montenegro har åtalat och dömt A:s sväger för den misshandel han utsatt henne för, vilket är det enda brott mot henne som de har fått kännedom om och som har polisanmälts. Av utredningen i målet framgår vidare att A har sökt och också fått hjälp från kvinnojour och psykolog i Montenegro. I sitt hemland har hon vidare både föräldrar samt systrar och bröder, som har hjälpt henne i samband med svågerns misshandel och resan till Sverige. Hon har alltså tillgång till både ett socialt och ett manligt nätverk där. På grund av detta finner Migrationsöverdomstolen att A inte har gjort sannolikt att hon löper en framtida risk för social utstötning eller för att få utstå andra svårigheter i hemlandet.

Avsaknad av manligt nätverk

Europadomstolens dom den 10 september 2015 i målet R.H. mot Sverige, ansökan nr 4601/14

Domstolen gör bedömningen att säkerhetssituationen i Mogadishu inte har försämrats sedan den bedömdes i målet K.A.B. v. Sweden (september 2013). Domstolen konstaterar dock att en kvinna som återvänder till Mogadishu och saknar ett manligt nätverk som kan ge skydd, riskerar att utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling enligt artikel 3 i Europakonventionen.

Myndighetsskydd*MIG 2008:39*

När myndigheternas ovilja att bereda en enskild skydd från misshandel av f.d. make beror på sociala och kulturella strukturer och det förhållandet att den enskilda är en kvinna, har flyktinggrundande förföljelse på grund av kön ansetts föreligga. Ett rimligt internt flyktalternativ har bedömts tillräckligt, eftersom den enskilda kunnat erbjudas myndigheternas skydd i en annan del av hemlandet även om hon saknade social förankring där, då hon inte vid ett återvändande skulle komma att mötas av otillbörliga umbäranden ur humanitär synvinkel.

MIG 2011:6

I KRG-området i Irak befanns myndighetsskyddet inte ligga på en sådan nivå att man regelmässigt kunde utgå från att det fanns ett effektivt skydd. En minderårig flicka som åberopade hedersrelaterat våld som utgick från hennes familj ansågs inte kunna få ett effektivt skydd av myndigheterna i KRG.

Internt flyktalternativ*MIG 2011:8*

En kvinna från södra Somalia har gjort sannolikt att hon hyser en välgrundad fruktan för att utsättas för övergrepp. Hennes möjligheter att få ett effektivt skydd i den del av hemlandet där hon är hemmahörande har bedömts som i det närmaste obefintliga och flyktinggrundande förföljelse på grund av kön har ansetts föreligga.

Vid bedömningen av om det funnits ett rimligt internt flyktalternativ har beaktats att hon har anknytning även till en annan del av hemlandet och att den förföljelse som gör att hon är att betrakta som flykting i första hand utgår från hennes manliga nätverk där. Hon bedömdes därför inte ha ett internt flyktalternativ.

Europadomstolens dom den 27 mars 2014 i målet W.H. mot Sverige (ansökan nr 49341/10)

Utvisning av en ensamstående mandeisk kvinna till Irak strider inte mot artikel 3 (förbud mot omänsklig eller förnedrande behandling och/eller bestraffning) i Europakonventionen eftersom det fanns ett inre flyktalternativ i irakiska Kurdistan (KRI).

MIG 2008:39

När myndigheternas ovilja att bereda en enskild skydd från misshandel av f.d. make beror på sociala och kulturella strukturer och det förhållande att den enskilda är en kvinna, har flyktinggrundande förföljelse på grund av kön ansetts föreligga. Ett rimligt internt flyktalternativ har bedömts tillräckligt, eftersom den enskilda kunnat erbjudas myndigheternas skydd i en annan del av hemlandet även om hon saknade social förankring där, då hon inte vid ett återvändande skulle komma att mötas av otillbörliga umbäranden ur humanitär synvinkel.

MIG 2009:4

För att ett internt flyktalternativ ska kunna anses föreligga måste det dels vara fråga om ett relevant alternativ, dvs. att den enskilde måste på annan ort eller annat område ha tillgång till ett effektivt skydd, dels vara rimligt att utlänningen begagnar sig av ett sådant alternativ. Migrationsverket har bevisbördan för att ett internt flyktalternativ föreligger och det ankommer företrädesvis på Migrationsverket att identifiera det område i hemlandet som skulle kunna utgöra ett internt flyktalternativ i det enskilda fallet. En asylsökande som har bedömts hysa en välgrundad fruktan för att vid ett återvändande till hemorten utsättas för omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning, har ansetts sakna ett relevant internt flyktalternativ och beviljats permanent uppehållstillstånd som skyddsbehövande.

MIG 2010:10

Vid prövning av en asylsökandes möjlighet till internflykt ska individens personliga förhållanden och möjligheten att bosätta sig tillsammans med sin familj i det utpekade området väga tungt vid prövningen av om det kan anses rimligt att personen hänvisas till internflykt. Denna prövning ska göras även om övriga familjemedlemmar inte befinner sig i Sverige under förutsättning att familjen avser att återförenas. De familjemedlemmar som ska beaktas vid denna prövning är i vart fall den enskildes make/maka samt minderåriga barn.

MIG 2013:2

Frågan om ett internt flyktalternativ föreligger ingår som en del i prövningen av om en person är flykting eller skyddsbehövande. Det ankommer på migrationsdomstolen att se till att detta blir prövat i målet.